

РЕШЕНИЕ

№ 19438

гр. София, 19.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав, в публично заседание на 22.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **1721** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

производството е по чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 76, ал. 5 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Образувано е по жалбата на Медицински център „Младост Мед - 1“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя П. Х. чрез адв. И. С. против заповед за налагане на санкции № РД-12-407/04.12.2025 г. на директора на СЗОК. Наведени са доводи за нищожност, поради липса на компетентност, алтернативно за незаконосъобразност на оспорения административен акт, като издаден в противоречие с материално правните разпоредби. Обосновават се съображения, че съгласно чл. 7г от Закона за здравето, по отношение на немедицинската и медицинската дейност контролът се осъществява от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Медицински надзор"-МЗ, а не от директор на СЗОК. По съществуването на спора се изтъква, че въведената административна такса от 5 лева представлява вноска, дължима се на основание чл. 24 и чл. 25 от Правилника за вътрешния трудов ред в лечебното заведение от пациенти, които посещават Медицинския център с направление по НЗОК/СЗОК за медицинска услуга. Същата е различна от потребителската така и има административен произход -

служи за формиране на средствата за заплати на персонала, за покриване на разходи за хардуер и софтуер, за поддръжка на сайта на МЦ, с цел записване на часове за посещения, за системата СуперДок, за императивната компютърна конфигурация при подаване на отчети до СЗОК/НЗОК, за достъп до НЗИС, за издаване на амбулаторни листи и направления за консултации със специалист и др. Тази административна такса е извън обхвата на дейностите, които са посочени в пакета СИМД, определен в Приложение № 1 на Наредба № 9/2029 г. за определяне на пакета за здравни дейности, гарантирани с бюджета на НЗОК. Тя е за остойностяване на съпътстваща,

немедицинска дейност, поради което не са налице основания за прилагане на чл. 33, ал. 4 от НРД за МД за 2023-2025 г. Претендира се отмяна на оспорената заповед и присъждане на разноски.

В съдебно заседание жалбата се поддържа от адв. С. по съображения, изложени в жалбата, като изрично допълва, че на основание чл. 6 от АПК наложената санкция е категорично непропорционална - наложени са две санкции в максимален размер. Представя списък по чл. 80 от ГПК.

Ответната страна Директора на Столичната здравноосигурителна каса, чрез процесуалния си представител юрк. С. изразява становище за неоснователност на жалбата. Изтъква, че събираната от дружеството административна такса в размер на 5 лева, която се обосновава с издаването на амбулаторни листове, направления за консултация и др. е във връзка с осъществяваната от дружеството медицинска дейност. Подробни съображения за неоснователност на жалбата излага в депозираните по делото писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на заплатения адвокатския хонорар, поради липсата на фактическа и правна сложност на делото.

Настоящият съдебен състав след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

В Централно управление на НЗОК са постъпили жалби (вх. № 18-00-1633/10.09.2025 г. от ЗОЛ А. Н. Н. и вх. № 19-05-563/30.09.2025 г. от ЗОЛ Х. И.), съдържащи твърдения за заплатена такса в размер на 5 лв. за „електронна обработка на информация“ в МЦ „МЛАДОСТ МЕД 1“ ЕООД, извън потребителската такса от 2.90 лв. Към жалбите са приложени финансови документи, доказващи заплащането на таксата.

Със заповед № РД-18-1469/13.10.2025 г., директорът на СЗОК е разпоредил извършването на тематична, планова проверка на лечебно заведение за оказване на специализирана извънболнична медицинска помощ МЦ „МЛАДОСТ МЕД -1“ ЕООД по изпълнение на договор за оказване на извънболнична медицинска помощ № 22-2349/2023 г. във връзка с подадените жалби.

Заповедта е връчена на упълномощен представител на лечебното заведение на 14.10.2025 г. В хода на проверката е установено следното:

По отношение на ЗОЛ А. Н. - на 25.08.2025 г. ѝ е издадено „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ НРН 25237В068031 с код 13 „Ортопедия и травматология“. На 25.08.2025г. д-р И. - изпълнител на СМД по пакет „Ортопедия и травматология“ в МЦ „Младост МЕД 1“ ЕООД е извършил консултативен, амбулаторен, първичен преглед на ЗОЛ А. Н., при който е издаден първичен медицински документ „Амбулаторен лист за преглед от общопрактикуващ лекар или лекар специалист“ № 25237В0АА11F с информация за диагноза: „Повърхностна травма на глезена и стъпалото, неуточнена“ с код S90.9 по МКБ 10. От приложените финансови документи (фискален бон) от 25.08.2025 г. се установява заплатена от ЗОЛ обща сума в размер на 7,90 лв., от които 2,90 лв. - потребителска такса и 5 лева - за електронна обработка на информация.

По отношение на ЗОЛ Х. И.:

на 03.09.2025 г. е издадено на ЗОЛ Х. И. „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ НРН 25248В0313С3 с код 22 „Урология“. На 25.09.2025г. д-р М. Т. - изпълнител на СМД по пакет „Урология“ в МЦ „Младост Мед 1“ ЕООД е извършил консултативен, амбулаторен, първичен преглед на ЗОЛ Х. И., при който е издаден първичен медицински документ „Амбулаторен лист за преглед от общопрактикуващ лекар или лекар специалист“ № 25268А08F83С с информация за диагноза: „Бъбречна колика, неуточнена“ с код N23 по МКБ 10. От приложените финансови документи (фискален бон) от 25.09.2025 г. се

установява заплатена от ЗОЛ обща сума в размер на 7,90 лв., от които 2,90 лв. - потребителска такса и 5 лева - за електронна обработка на информация.

на 19.09.2025 г. е издадено на ЗОЛ Х. И. „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ НРН 252262408BE28 с код 08 „Кардиология“. На 29.09.2025г. д-р Л. Б. - изпълнител на СМД по пакет „Кардиология“ в МЦ „Младост Мед 1“ЕООД е извършила консултативен, амбулаторен, първичен преглед на ЗОЛ Х. И., при който е издаден първичен медицински документ „Амбулаторен лист за преглед от общопрактикуващ лекар или лекар специалист“ № 25272A07A50C с информация за диагноза: „Повишено кръвно налягане при липса на диагноза хипертония“ с код R03.0 по МКБ 10. От приложените финансови документи (фискален бон) от 29.09.2025 г. се установява заплатена от ЗОЛ обща сума в размер на 7,90 лв., от които 2,90 лв. - потребителска такса и 5 лева - за електронна обработка на информация.

В хода на проверката е изискано и е предоставено становище от управителя на МЦ „Младост Мед 1“ЕООД, в което д-р Х. посочва, че таксата от 5 лева се заплаща за административна електронна обработка/справка за информация за статуса на съответния пациент. Тя не касае лечебно-диагностичната дейност и има технически характер. Въведена е с Правилника за вътрешния трудов ред на МЦ „Младост МЕД 1“ЕООД и няма нищо общо и не бива да се смесва с потребителската такса от 2.90 лв. Таксата от 5 лева за административна електронна дейност е обявена публично на Регистратурата на Медицинския център.

Деянията са квалифицирани като нарушение на чл. 30 и чл. 33, ал. 4 от НРД за МД 2023-2025 г. във връзка с чл. 55, ал. 2, т. 2 и т. 3 от ЗЗО.

Резултатите от проверката са обективирани в протокол № РД-18-1469-1/28.10.2025 г. Протоколът е връчен на представляващия лечебното заведение на 29.10.2025 г.

Според данните от административната преписка оспорващият се е възползвал от правото си да депозира писмено възражение вх. №22-2349-14/03.11.2025 г., което е разгледано на заседанието на Арбитражната комисия по медицински дейности, проведено на 11.11.2025 г. Видно от протокол № 20, трима от членовете на Арбитражната комисия са гласували „ЗА“ и трима „ПРОТИВ“, поради което на основание чл. 432, ал. 4 от НРД за МД 2020-2022 г., поради равен брой противоположни гласове, Арбитражната комисия е предоставила протокола на директора на СЗОК.

Въз основа на така проведеното административно производство е издадена оспорената заповед, с която на основание чл. 455, ал. 1 от НРД за МД 2023-2025г. на МЦ „Младост Мед 1“ ЕООД са наложени две санкции финансова неустойка, всяка една в размер на 150 лева, за извършени две нарушения на чл. 30 и чл. 33, ал. 4 от НРД за МД 2023-2025 г., във връзка с чл. 55, ал. 2, т. 2 и т. 3 от ЗЗО.

Заповедта е връчена на представител на лечебното заведение на 17.01.2025 г. Жалбата е депозирана на 28.01.2025 г.

При така установеното от фактическа страна, настоящият съдебен състав обосновава следните ПРАВНИ ИЗВОДИ:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, като подадена срещу подлежащ на оспорване пред съд индивидуален административен акт по см. на чл. 21, ал. 1 от АПК, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера той неблагоприятно засяга, в преклузивния 14-дневен срок за оспорване по чл. 149, ал. 1 от АПК във връзка с чл. 76, ал. 5 от ЗЗО.

Разгледана по същество, жалбата е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА.

Противно на твърдението в жалбата, оспорената заповед е издадена от компетентен орган - директора на СЗОК, съобразно правомощията установени в чл. 76, ал. 3 от ЗЗО и чл. 455, ал. 1 от НРД за МД за 2023-2025 г., при спазване на изискването за писмена форма и наличие на изискуемите реквизити по чл. 59 ал. 2 от АПК. Същата съдържа фактическите обстоятелства,

които са обусловили съдържанието на волеизявлението на издателя. Мотивите на процесната заповед в достатъчна степен съдържат данни и обстоятелства, относими към състава на посочените като нарушени разпоредби на ЗЗО и НРД за МД от 2020-2022 г., съдържат се изводи по фактите и във връзка с тях са формирани изводи за относимите правни основания. Също органът се е позовал на констатациите, обективирани в протокол РД-18-1469-1/28.10.2025 г. и доказателствата, събрани в хода на административното производство.

В хода на проведеното административно производство не са допуснати нарушения на специалните правила за извършване на контрол по изпълнение на договорите със НЗОК за оказване на медицинска, установени в Глава втора, раздел X от ЗЗО. Издадена е заповед за възлагане на проверката, съставен е протокол за извършената проверка с изложени констатации. По делото са налице данни за подаване на възражение срещу резултата от проверката, което от своя страна е разгледано по реда на чл. 75 и сл.от ЗЗО от Арбитражната комисия. Поради равен брой гласове протоколът от заседанието на Арбитражната комисия е изпратен на управителя на НЗОК, който е компетентния орган по чл. 76, ал. 3 от ЗЗО за вземане на решение за налагане на санкция.

Съдебната проверка по чл. 146, т. 4 от АПК за противоречие на оспорения акт с материално правни разпоредби се извършва въз основа на мотивите, изложени в административния акт и данните по административната преписка. В тази връзка предмет на контрол представлява преценката на административния орган за квалификацията на описаното деяние като нарушение и съответствието на санкцията спрямо него.

Въз основа на приетите по делото писмени доказателства и в частност фискален бон № DT578006-0038-0098343, № DT578006-0039-0400850 и № DT578006-0038-0100769, се установява, от ЗОЛ А. Н. и ЗОЛ Х. И. е изискано от лечебното заведение и съответно е получено заплащане на такса за „електронна обработка на информация“ в размер на 5 лева. Прегледите и на двамата са извършени въз основа на „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл. МЗ-НЗОК № 3), като същото е използвано в рамките на срока на валидност съгласно чл. 153, ал. 4 от НРД за МД за 2023-2025 г.

Съгласно чл. 246 и чл. 247, ал. 2 от НРД за МД 2023-2025 г., електронните първични медицински и финансово-отчетни документи се изготвят в утвърден от НЗОК формат, подписват се с квалифициран електронен подпис (КЕП) и се съхраняват съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23.07.2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.) и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ). Националната здравноосигурителна каса осигурява на изпълнителите на специализирана извънболнична медицинска помощ чрез електронния портал на НЗОК достъп с електронен подпис на лекаря специалист до информация за диспансеризирани при него пациенти с МКБ код на заболяванията и дата на диспансеризация. Изпълнителите на медицинска помощ са задължени да събират, поддържат, съхраняват и предоставят на НЗОК/РЗОК информация в електронен вид в определен от НЗОК формат - за отчитане на извършената от тях дейност в полза на здравноосигурените лица, съдържащ атрибутите от първичните медицински документи, съгласно приложение №2 „Първични медицински документи“. Следователно, в настоящия случай, на ЗОЛ е оказана медицинска помощ в обхвата на основния пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК.

Задължението за заплащане на такса за „електронна обработка на информация“ от ЗОЛ не се оспорва от МЦ „Младост МЕД 1“ЕООД. Същата е въведена с Правилник за вътрешния трудов

ред (чл. 25), като изрично е посочено, че таксата е предназначена за покриване на разходите за електронна обработка на персонална медицинска документация за всеки пациент и достъпване на информационните системи, базирани на здравни уеб платформи, съгласно императивните изисквания на НЗОК.

Не се твърди по делото и не са ангажирани доказателства на двамата пациенти да е била предоставена допълнителна „услуга“, която те да са поискали и която да е извън обхвата на медицинската дейност, заплащана от бюджета на НЗОК.

Разпоредбата на чл. 33, т. 4 от НРД за МД за 2023-2025 г. въвежда забрана изпълнителите на медицинска помощ да изискват плащане или доплащане от здравноосигурените лица за видове медицинска дейност, която е заплатена от НЗОК, извън предвидената сума, освен за медицински изделия за определени Клинични пътеки (КП)/ Амбулаторни процедури (АПр)/ Клинични процедури (КПр), в които това е изрично посочено. Съгласно чл. 2, ал.3 от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ „здравноосигурените лица имат право на достъп до медицинска помощ, извън тази по ал. 1 и 2, както и на допълнително поискани услуги, свързани с оказването на медицинска помощ, които се заплащат по цени, определени от съответните лечебни заведения при спазване изискванията на Наредбата“. Лечебните заведения, сключили договор с НЗОК за оказване на медицинска помощ, не могат да определят цени и да изискват и приемат плащания/ доплащания от здравноосигурените лица за предоставяната им медицинска помощ в обхвата на основния пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, за която лицата имат съответното направление, издадено по реда на тази наредба (чл. 2, ал. 4 от НОПДМП). В случая, спрямо пациентите на лечебното заведение не е извършена някаква допълнителна „услуга“, извън медицинския преглед и назначеното лечение. С изискването на суми от пациентите, различни от „потребителската такса“ по чл. 37, ал.1 от ЗЗО, са накърнени икономическите им права, защото те са заплатили за „услуга“, която нито са поискали, нито им е била предоставена.

В обобщение на изложеното, настоящият съдебен състав намира, че въз основа на установените в хода на административното производство факти и обстоятелства, които не се оспорват от лечебното заведение, директорът на СЗОК законосъобразно е ангажирал административно наказателната отговорност на МЦ „Младост МЕД 1“ЕООД на основание чл. 455, ал. 1 от НРД за МД за 2023-2025 г. за извършени две нарушения на императивната забрана по чл. 33, ал. 4 от НРД за МД за 2023-2025 г.

Разпоредбата на чл. 455, ал. 1 от НРД за МД за 2023-2025 г., въз основа на която е ангажирана отговорността на лечебното заведение, предвижда налагане на санкция „финансова неустойка“ в размер от 50 до 150 лв. за изпълнител на извънболнична медицинска помощ, който наруши условията и реда за оказване на медицинска помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 от ЗЗО, определени в този НРД.

В случая са наложени две санкции в максимален размер, като максималният размер е обоснован от административния орган със засягането на „законово уредени права на ЗОЛ и нарушаване на техните икономически интереси при получаване на специализирана извънболнична медицинска помощ (неправомерно заплатени такса за „електронна обработка на информация извън потребителската такса при наличие на „Медицинско направление за консултация или провеждане на съвместно лечение“ (бл.МЗ-НЗОК № 3)“.

Съгласно чл. 454 от НРД за МД за 2023-2025 г., видът и размерът на санкцията се определят от управителя на НЗОК, съответно директора на РЗОК, в зависимост от: вида и тежестта на констатираното нарушение, както и броя на случаите по това нарушение, поредността на извършването му и от решението на арбитражната

комисия в случаите, когато същата се е произнесла с решение. В настоящия случай административният орган не е извършил такава преценка според изброените критерии. Вместо това бланкетно и формално е посочил, че засягането на „законово уредени права на ЗОЛ и нарушаване на техните икономически интереси при получаване на специализирана медицинска помощ“ обуславят налагането на санкции в максимален размер. След като липсва преценката по чл. 413 от НРД за МД 2020-2022 г., то наложените санкции в максимален размер са необосновани. Липсата на мотиви в административния акт относно размера на наложената санкция, от една страна ограничава правото на защита на санкционираното лице, а от друга пречатства съдебната преценка за неговата законосъобразност. Максималният размер на санкциите не съответства и на принципа за пропорционалност, регламентиран в чл.5, §4 от Договора за Европейски съюз и надхвърля необходимото за постигане на целите на ЗЗО и ЗЗ. Съгласно този принцип, една мярка не може да надхвърля границите на подходящото и необходимото за постигане на легитимно преследваните цели и в случаите, когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничение, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели. Строгостта на санкцията следва да бъде съответна на тежестта на нарушението. Правната теория и съдебната практика са последователни и непротиворечиви по въпроса, че обстоятелствата, визирани в състава на нарушението, очертават в своята съвкупност онова именно типично противоправно деяние, което нормата запрещава, като нарушение от даден вид. Обусловената типична обществена опасност на деянието е съобразена при фиксиране на общоустановената за него санкция, поради което тези обстоятелства не могат след това да се явят едновременно като такива, които определят и индивидуалната тежест на конкретното нарушение и следващото се за него индивидуализирано наказание. Ето защо, освен, че аргументите на ответника са бланкетни, те не могат да послужат и не обуславят налагането на санкцията „финансова неустойка“ в максимален размер. При индивидуализацията на наказанието наказващият орган трябва за всяко нарушение конкретно да съобрази как ще се постигнат целите на наказанието, отношението на нарушителя към извършеното и към последиците от това, тежестта на нарушението на плоскостта на защитените обществени отношения и в частност закрилата на правата на пациентите.

При липсата на изложени конкретни и ясни мотиви относно определяне на размера на санкциите в максимален размер, същите следва да бъдат намалени до минималния предвиден размер.

Съобразно изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК на оспорващия се дължат разноски, съобразно уважената част, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК във връзка с чл. 144 от АПК. По приложения по делото списък по чл. 80 от ГПК

претендираните и доказани разноски за оспорващия са в размер на 375.56 евро, поради което следва да му се присъди сумата от 187.78 евро.

Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд София - град, Второ отделение, 56-ти състав,

Р Е Ш И:

ИЗМЕНЯ по жалбата на Медицински център „Младост Мед - 1“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя П. Х. чрез адв. И. С. заповед за налагане на санкции № РД-12-407/04.12.2025 г. на директора на СЗОК, като **НАМАЛЯВА** размера на наложените на основание чл. 455, ал. 1 от НРД за МД за 2023-2025 г. две санкции „финансова неустойка“ от 150 (сто и петдесет) лева на 50 (петдесет) лв.

ОСЪЖДА Столичната здравноосигурителна каса да заплати Медицински център „Младост Мед - 1“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя П. Х. разноски по делото в размер на 187.78 евро.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: